

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE

se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

ROMÂNUL

Finanțe de războiu.

De: C. A. Stoeanovici.

Dacă tactica militară și curajul joacă un mare rol pentru asigurarea victoriei unora sau altora dintre beligeranți, de sigur însă că lipsa resurselor financiare va pune capăt mai curând catastrofei europene. Numai finanța cheltuiește șase sute milioane franci pe lună, din ziua începerei ostilităților!

Pentru realizarea fondurilor necesare — în caz de războiu — economiștii au susținut că la începutul ostilităților statul trebuie să recurgă la un împrumut de mai multe milioane; în urmă, trebuie satisfăcute cererile cât mai mult din impozit. Este absolut necesar — spun ei — să se recurgă mai mult la impozit, decât la împrumut. În adevăr, dacă statul recurge la împrumuturi, condițiile devin din ce în ce mai oneroase statul epuizându-și creditul. Emisiunile succesive dau loc la deprecierea rentei statului, rentă deja depreciată prin faptul că mulți dintre detentori, având necesitatea de numerar, sunt obligați să le negocieze.

Trebuie reamintit că statul are posibilitatea să recurgă la cursul forțat al biletelor de bancă. În acest caz publicul acordă credit statului fără dobândă. La aceasta a recurs statul francez după războiul din 1870—1871. Dar rezultatul cursului forțat este periculos. Pe de o parte prețurile se îndoesc: mărfurile au două valori, după cum sunt plătite cu hârtie, sau cu monedă metalică. Pe de altă parte prețurile afară din țară trebuiesc făcute în monedă de aur sau argint — astfel că moneda trece

în străinătate cu un curs de schimb foarte urcat și rămâne în țară moneda cea rea.

În războaiele precedente Anglia a recurs la impozite. În războiul Crimeei cheltuielile corpului expediționar au fost acoperite exclusiv de impozit (majorare a Income-tax și un impozit asupra berei.) În total a obținut 750 milioane prin impozit. Mai având necesitatea de un miliard, l'au acoperit cu un împrumut, din care o parte numai pe termen scurt. Anglia putea recurge atunci la acest procedeu, întrucât nu avusese de mult timp războaie mari și crușase contribuabilii.

Franța, la aceeaș epocă, a recurs în mod exclusiv la împrumut. S'a realizat 1.538 milioane, după un an numai s'au urcat impozitele, adăogându-se o zecime la impozitul indirect asupra băuturilor igienice. Prin acest impozit s'a obținut șasezeci de milioane.

În 1898 Statele-Unite, fiind în războiu cu Spania, s'a recurs la o urcare a impozitelor indirecte, (taxe pe băuturi, tutun, impozit asupra băncilor și a mijloacilor). În urmă s'au urcat taxele pe succesiuni și s'a creat un impozit asupra biletelor trenurilor de lux. (Legea din 13 Iunie 1898.)

În cursul războiului cu Burii (1899—1902) Englezii au recurs la taxe pe ceai, pe zahăr și au impus la taxe exportul cărbunilor. Apoi printr'o urcare a Income-tax și a impozitului pe băuturi spirituoase, precum și printr'un impozit vamal pe cereale, au ajuns la cifra de 1.992 milioane. Restul de 4 miliarde s'a obținut prin împrumut.

Dar importanța resurselor financiare a jucat cel mai mare rol în războiul ruso-japonez. Acest războiu a costat pe Japonezi 3,896 milioane. Impozitele ajunseser la 40 la sută!...

Această situațiune financiară i-a obligat să încheie pacea, cu toate că ar fi dorit să continue războiul.

Aceasta e teoria și practica finanțelor de războiu; să examinăm acum situațiunea financiară a țărilor beligerante. Franța și Germania au o situațiune mai grea întru cât „pacea armată” ceruse deja mari resurse. Anglia și Rusia, pe lângă cerințele din ce în ce mai mari ale „păcii armate”, au avut de suferit și războaie recente. Este adevărat că Anglia a avut avantajul, cel puțin, că ostilitățile n'au avut loc pe teritoriul ei, astfel că activitatea economică a țării n'a fost stânjenită.

Germania, cea dintâi, a luat inițiativa urcării cheltuielilor militare. Pentru a se putea satisface legea militară din 30 Iunie 1913, Germania a decis să realizeze 1.100 milioane printr'un impozit extraordinar (contribuțiune militară). Această contribuțiune urma să fie plătită în trei ani 1913—1914, 1914—1915, 1915—1916.

Contribuțiunea militară este, în acelaș timp, un impozit extraordinar pe venit și un impozit extraordinar pe capital. Pe de altă parte, pentru cheltuielile normale militare s'a restabilit impozitul pe zahăr, și s'a creat un impozit pe creșterea averilor (creștere care, după teoriile moderne, se datorește colectivității, iar nu titularului averii).

Prin urmare, în cursul primului an al acestei contribuțiuni militare, declarându-se războiul, populația germană se găsește deja atinsă atât asupra capitalului cât și asupra veniturii, precum și asupra unui aliment de prima necesitate, ca zahărul, încât nici vorbă nu

Plâng șase frați...

Drului E. Dăianu.

Văzduhul se aprinde de gură de șrapnele
 hohotitoare noaptea s'a coborît pe văi
 Ca un blestem pe-un suflet zdrobit de chinuri
 [grele...]
 Și umbre, trec pe cale pititî vre-o cinci flăcăi...

Și par'că 'n urma neagră ce s'a făcut în tină
 Pășește moartea mare zimbînd de bucurie
 Pășește moartea mare și plînge și suspină
 Și fiecare-o simte și nimenea n'o știe.

Flăcăii trec și ochiul străbate 'n noaptea vie
 Sufletul coboară în tindă, lângă vatră
 Form ângeril acolo sau plîng, val, cine știe...
 Form ângeril sârmanil pe așternut de piatră...

S'au oprit de-odată și-a hohotit prelung
 În glas din pușca rece, și sânge viu a curs...
 Și fug... La cap de lanuri grăbitî cu toții-ajung
 Doamne, un lac de sânge din mână i s'a scurs.

Eu sunt de unde Prutul de-un veac mereu je-
 [lește]
 Eu unde plîng bătrînli și de zâmbesc copiii!
 Eu sunt din țara unde în spice aur crește
 Unde moare dorul în gurile pustiei”.

„Eu sunt de unde cnuta pe trupuri e stăpână
 Flămîndă, nesătulă de sânge românesc
 De unde bate încă o inimă română
 ..Eu sunt din cei ce cîntă și plîng și toți jelesc...”

Inmărmuriți priviră în noapte cinci flăcăi
 Și n'a fost vorbă, clipe să sune 'n noaptea grea
 ...Urlau nestînsă oaste șrapnele pe văi
 Furtuna mare-a morții peste văzduh plutea...

Pe rînd se 'mbrățișară, șease... cei șease frați
 Dușmanii! Frații! Frații din două 'mpărății
 ...Și 'n sărutarea caldă, plîngeau înfrigurați
 Grozava tragedie a marelui tragedii...

O. HULEA.

O dramă emoționantă.

Cînd vezi la cinematograful câte o scenă menită să înfioare, ori vezi zugrăvită în vre-un ziar — pentru majorarea tirajului — câte o dramă de cele în notă teribilă, și se pare că asemenea fapte nu se pot întîmpla și că totul este în-ighebat pentru a interesa, emoționa și deci a sluji ca reclamă filmului sau ziarului cu pricina.

Și totuș dacă urmărim întîmplările zilnice din țară și străinătate, ne încredințăm că reali-

tatea unora din faptele cu adevărat petrecute, este cu mult mai fioroasă decât cele mai diabolice născociri.

Sunt oameni cari s'au pomenit trăind o viață liniștită și la adăpostul oricărei turburări.

„Viața este o tragedie” s'a zis de mulți și de multe ori. O tragedie poate fi mai mult ori mai puțin interesantă, însă, nici odată lipsită de interes, chiar dacă ar fi o tragedie ca multe altele. Tot așa și viața. Ori cum și de ori și cine ar fi trăită, este plină de interes. Ea transformă pe prizonierii ei cînd în actorii, cînd în spectatori unei acțiuni tragice infinite în variațiunile ei și repetându-se la infinit. Ea, înșelătoare, le arată spre orizonturi îndepărtate fericirea și călătorii prin lumea asta pleacă pe drumuri necunoscute, aleargă și se luptă pînă la ultima suflare, se mîncă între ei ca salbăteci ca să atingă acea iluzie, acea fata-morgana a deșerturilor vieții, acea oază încântătoare, ce strălucește în depărtare, fără ca să fie. Ea, cu cea dintâi palpitate a pulsului, strecoară în suflet fericirea de a trăi, ferecă apoi sufletul cu lacăt și pitește cheia în cel mai ascuns colțșor al minții. De aci dorul aprins de-a gusta întreaga fericire a pămîntului și lupta omului s'o găsească în afară de sine, ceea ce nu se poate, căci ea nu se găsește decât în sufletul fiecăruia și rari sunt aleșii cari găsesc cheia fericirii, în-

Prețul unui exemplar 10 fileri.

putea fi ca guvernul german să recurgă la impozite, pentru satisfacerea finanțelor de războiu, dacă această situație n'ar fi existat, s'ar fi impus sistemul impozitului, întrucât activitatea economică a țării nu este stânjenită; ostilitățile neavând loc pe teritoriul german.

În aceeași situație financiară s'a găsit și Franța, la declararea războiului. Din cauza politicii militare a Germaniei, Franța a trebuit să revie la serviciul de trei ani, ca un răspuns politicii germane, astfel că la 1 Decembrie 1913 Camera a votat un împrumut de 1.300 milioane. Ultimul vârsământ trebuia efectuat în August 1914 (800.000.000) și starea de războiu a împiedecat complectarea lui. Acest împrumut grevează deja asupra populației. Pe de altă parte ostilitățile având loc pe teritoriul francez, nu se pot încasa impozitele, astăzi în vigoare, astfel că guvernul nu se putea gândi la creierea unui impozit extraordinar.

Pentru a-și satisface cheltuielile de războiu, Franța a recurs la un împrumut de 2.500 milioane, după cât suntem informați. Statul francez a emis pentru această sumă bonuri de tezaur (bons de la défense nationale). Aceste bonuri sunt bilete prin cari tezaurul public se obligă a rambursa pe împrumutătorii la scadență fixă (trei luni, șase luni și un an). Bonurile acestea sunt la purtător, dar pot fi eliberate și nominativ, și în acest caz se transmit prin gir. Bonurile apărării naționale produc 5.25 la sută.

Emisiunea acestui împrumut pe termen scurt, ne arată că statul francez nu l-a realizat decât provizoriu, pentru satisfacerea cerințelor momentane ale războiului, scontând astfel produsul unor impozite ce se vor crea. Cum populația franceză este deja destul de lovită de impozite directe e probabil că se va reveni la politica financiară de acum 25 de ani, renunțându-se la politica degrevării impozitelor indirecte, ca de exemplu, degrevarea băuturilor igienice și impozitul asupra zahărului.

Dar în cazul că ostilitățile ar continua să aibe loc pe teritoriul francez, tezaurul public nu se va găsi în stare să facă față scadențelor bonurilor apărării naționale, întru cât aplicarea sistemului impozitelor nu va putea da rezultate.

Germania de asemenea nu se putea gândi

la impozite și a recurs la un împrumut de un miliard de mărci, dar pe termen de zece ani (s'a obținut o subscriere de 4.200 milioane). Înainte de a păși la realizarea acestui împrumut, Germania a căutat să faciliteze circulația monetară. În acest scop a înființat case de împrumut în fiecare oraș sau centru economic. Pe de altă parte, administrațiile comunale, instituțiile publice și publicul au înființat bănci de credit de războiu. Aceste instituții sunt destinate să acorde avansuri pe mărfuri și pe titluri, până la 85 la sută din valoare.

Băncile de credit de războiu, se bucură la Banca imperială (Reichsbank) de un credit de zece ori mai mare decât capitalul lor. Casele de împrumut, cari sunt instituții de stat, au căpătat privilegiul de a emite bonuri de casă de 1—2—5 mărci. Prin această operație s'a obținut o creștere a circulației monetare. În aceste condiții, pe deoparte, s'a satisfăcut nevoile de credit ale particularilor (cari plătesc o dobândă între 5—6 la sută) iar pe de altă parte a permis acestora să subscrie la împrumutul de războiu al statului. În adevăr, particularul a putut pune la dispoziția statului moneda disponibilă din patrimoniul său — bani albi — ce păstrase pentru zile negre — căci după ce a efectuat vârsământul de 40 la sută cerut de stat, dacă are nevoie de numerar știe că se poate adresa instituțiilor enunțate mai sus care-i primește titlul. Astfel că va plăti cel mult diferența între cuponul rentei și dobânda împrumutului său, care nu va trece 1 la sută pe an. Acest sacrificiu este acoperit de avantajile acordate de stat subscriitorilor acestui împrumut.

Avansurile pe titluri, consimțite de instituțiile de credit, au ca rezultat menținerea unui curs bun, rentei statului. În adevăr, în caz de războiu titlurile statului sufăr scădere din cauză că detentorii sunt nevoiți să le realizeze, pentru a-și procura numerar. Prin sistemul german, putând obține 85 la sută din valoarea nominală, detentorul nu mai are interes să negocieze titlul, astfel că pe de-o parte se înlătură deprecierea rentei statului și pe de altă parte, particularul care și-a plasat banii într'un împrumut de stat nu este nevoit să sufere o pierdere prin marea diferență de curs. Și tot atât de însemnat este faptul că prin acest sistem financiar, Germania a ajuns la

rezultatul unic, de exemplu, că o țară în timpuri așa critice, să poată realiza un împrumut pe cursul urcat de 97,30 la sută 97,50 la sută!

Împrumutul german fiind rambursabil în zece ani se va evita cel puțin pentru moment o creștere a impozitelor cărora de altfel populația nu ar putea face față din cauza evenimentelor actuale și mai ales din cauza impozitelor extraordinare ce-i lovesc astăzi.

Situația financiară a Angliei este excelentă. Activitatea economică nu este întreruptă și forța ei financiară s'a manifestat prin acordarea unui împrumut de 500 milioane Belgiei, — la începutul acestui războiu. Rezistența financiară a Angliei va cântări greu în balanța războiului pentru determinarea succesului final.

Italia și România.

București, 10 Dec. n.

Telegraful ne-a adus amănunte asupra manifestațiilor făcute atât în Camera cât și în Senatul Italiei pentru România, prin elogiu făcut de ministrul de externe și de președinții corpurilor legiuitoare activității regelui Carol. Cuvinte înălțătoare au fost rostite, aprecieri drepte dintre cele mai elogioase au fost făcute asupra marelui defunct și urări dintre cele mai frățești pentru prosperitatea României.

Ambii președinți ai corpurilor legiuitoare, dnii Manfredi și Marerro, au vorbit nu numai de sângele latin, dar și de afinitățile politice ce ne leagă.

Manifestarea aceasta de strânsă prietenie este cu atât mai importantă cu cât se produce în niște momente când toată lumea își are privirile ațintite asupra acestor două țări surori, a căror atitudine este privită ca foarte importantă pentru rezultatul marelui războiu european.

De sigur, că dragostea noastră pentru Italia nu a încetat și nu poate să înceteze nici un moment, dar azi nu este vorba numai de legătura pe care origina comună a celor două popoare o stabilește, între noi, dar și de interesele ambelor țări puse în joc prin izbucnirea războiului.

Italia ca și România păstrează o neutra-

scriind o pagină luminoasă în eterna tragedie a vieții.

Lupta aceasta după himera fericirii în care nu-și încearcă fiecare puterile și nu-și dă seama de zădărnicia drumului, la capătul căruia cade isprăvit, fără să atingă ținta, duce la descurajare, la disperare, la deprimare și neurastenii, care numai arareori nu isprăvește cu sinuciderea.

Sărmanii înșelați de amăgitoare viață, câți din ei ar fi ajuns adânci bătrânețe și ar fi gustat fericirea pe pământ, dacă n'ar fi căutat-o în depărtarea înșelătoare.

Mulți din acești răătăciți în viață, cari duc o existență chinuită și se coboară cu zile în mormânt, sfârșesc cu viața, de sigur în momente de nebunie, în chipul cel mai înspăimântător, încât dacă ai încerca să-l zugrăvești, ar crede cineva că este imaginație și nu icoana realității.

Nu mai departe, acum câteva zile o pariziană o femeie din clasa de mijloc — Marie Demarc — în vârstă de 42 de ani și-a pus capăt zilelor într'un mod dureros, pentru ea, înspăimântător pentru mica ei familie — compusă din fericire numai din bărbat — și pentru acei cari au asistat la acea teribilă scenă.

Era aproape de miezul nopții, când într'una

din serile trecute, strigăte de desperare și ajutor turburată de odată tăcerea intristătoare a cartierului Peré-Lachaise. Patru gardiști alergau grăbiți din mai multe părți, spre strada Sorbier, de unde strigătele păreau să vie și fură martori a o scenă pătrunzător de dureroasă, al cărei tragic desnodământ nu-l putură împiedeca. La una din ferestrele casei cu nr. 8, de la etajul al patrulea, o femeie sta spânzurată numai de o fâșie din cămașa ei, de care ținea cu desperare, un bărbat, aplecat pe jumătate deasupra adâncului întunecat.

Nenorocitul era bărbatul femeii pe care voia s'o scape.

Înainte de a încerca să se sinucidă ea îl lovide prin somn cu cuțitul în partea stângă și apoi se repezi la geam. Trezându-se și dându-și seama cu groază de ce s'a întâmplat și într'o clipeală avea să se întâmple, dintr'o săritură alergă la fereastră ca să-și salveze nevasta. Atât putu să apuce o fâșie de cămașă, pe când corpul porni să se prăbușească. Femeia se sbătea cu furie — voia cu orice preț să moară — iar bărbatul răcnea după ajutor cu desperare, gata să se prăbușească după biata sinucigașă, pe când din rană sângele îi curgea siroaie și simțea că i se sleesc puterile.

La această sfâșioasă scenă agenții poliției priveau cu groază fără să poată veni în ajutor. Era chestie de câteva secunde și totul avea să se sfârșească într'un mod așa de dureros și sub ochii lor. Toate ușile cari duceau la odaia nefericitorilor soți erau încuiate pe dinlăuntru și nici o sfortare nu se putea face.

De sigur clipele în asemenea împrejurări triste par ani. În sfârșit, pe de o parte zbuciumul femeii suspendate, pe de alta sleirea puterilor celui care voia să o scape grăbire desnodământul. Ea se prăbuși ca o masă inertă, rămânând moartă pe loc, pe când el cu fâșia de cămașă întepentită în mâni căzu leșinat înlauntrul camerei.

Cercetările dovediră că pricina tragicei sinucideri era neurastenia. Soții trăiau perfect de bine la început. De câțiva ani, însă, soția devenise tot mai nervoasă. Era nemulțumită și vesnic tristă. Ar fi dorit să ducă altă viață și cu nimic nu-i mai intra în voie. Dorea să fie fericită în viață și nu putea. Și atunci a căutat fericirea prin moarte.

Sărmana victimă!...

— Alma. —

litate vigilentă și înțelegerea dintre aceste două țări este de mare importanță pentru apărarea intereselor ce avem atât în peninsula balcanică, cât și schimbările profunde pe cari războiul european tinde să le facă în harta Europei.

Manifestația corpurilor legiuitoare italiene a produs o adâncă mulțumire în întreaga țară și România urează sorei sale mai mari cel mai desăvârșit succes în apărarea intereselor poporului italian, pentru mărirea și prosperitatea Italiei.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie.

Lista soldaților Români din Bistrița pe câmpul de războiu.

Dr. Victor Onișor	G. Nagy I. George
Dr. Iulian Popp	Ioan Nagy I. George
Dr. Anchedim Popp	Ioan Jeler
Emil Rebrean	Gavril Șerlinca
Cestică Bota	George Manu
Ioan Oprea	Dumitru Zidor
Aurel Rebrășorean	60 Vasile Moldovan
Ioan Bota	Ioan Beclenaș
Gavril Bochis	Dumitru Popp
10 Ioan Târnovan	Vasile Petringel
Lazar Târnovan	Pavel Meșter
Vasile Zegrean h.	Pavel Șimotelcan
Ioan Zegrean	Ioan Pintican
Ioan Toma	Ioan Ursu I. Gorol
Dumitru Toma	Ștefan Bunea
Anton Bucșa	Ioan Echim
Dumitru Prisloman	70 Ioan Toaș
Ioan Sirbu	Ioan Moldovan I. M.
Ioan Ursu Chici	Ioan Hopercă
20 Pavel Ursu Chici	Constantin Galan
Nicolae Ursu	Pavel Marcu
Pavel Ursu Girgell	Pavel Pascu
Ioan Ursu Păvăloi	Dumitru Someșan
Pavel Ursu Păvăloi	Emil Moldovan
Pavel Dohatar	Alexandru Berbecar
Pavel Dohatar I. Ioan	Ioan Doroftei
Vasile Bucur	80 Valer Doroftei
Ioan Bucur	Victor Doroftei
Ioan Nagy I. Ioan	Ioan Botcar
30 Dumitru Gindean	George Botcar
Ioan Șonelean	Mihai Moldovan
Ioan Zegrean Curca	Ioan Lichi
Pavel Zegrean Curca	Pavel Lichi
Dumitru Vichi	Dumitru Lichi
Ioan Luca	Ioan Coste
Vasile Luca	Vasile Sîngeorzan
Vasile Berbecar	90 Ioan Lup
Ioan Bilogan	Nicolae Avram
Pavel Ursu Gorol	Solovestru Avram
40 D. Moldovan Păvăloi	Vasile Avram
I. Zegrean I. Todor	Ilie Magherușan
Ioan Cioca	Vasile Măgherușan
Liviu Butuc	Alex. Magherușan
Dumitru Marișca	Pavel Magherușan
Ioan Șimotelcan	Ioan Irimle
Dumitru Solovăstru	Nicolae Moldovan
Pavel Năsăudean	100 Dumitru Bilegan
D. Moldovan Dascăi	George Arcălean
Ioan Vichi	Dumitru Arcălean
50 Vasile Nagy	Pavel Arcălean
Dumitru Luca	Alexandru Popp
Ioan Petrișor	Pavel Popp
Ioan Onișor	Pavel Cristorean

Pavel Banu	Ioan Ursu a Onici
Ioan Doroftei	160 Ioan Bozga
Dumitru Cioea	Ioan Sinteregan
110 Nicolae Georgița	Ioan Someșan
Ioan Tintelecan	Grigore Baciu
Dumitru Cepănar	Niculae Popp
Ioan Cepănar	Pavel Russ
Ioan Filimon	Grigore Bumbu
I. Filimon I. Ștefan	Todor Roșu
Dumitru Gălățan	Ioan Demnean
Vasile Someșan	Ioan Russ
Ioan Rați	170 Ioan Căllean
Pavel Rați	Gregore Basiota
120 Dumitru Chliss	Iuliu Dumbravă
Pavel Budușan	Ilie Moldovan
Iitene Bugnar	Grigore Micau
Ioan Bugnar	Aron Lichi
Pavel Bugnar	Grigore Miclea
Ilie Zegrean	Ioan Teofășan
Ioan Odace	Ioan Bucila
Dumitru Bomba	Ilie Ștrilincan
Aron Bârlean	180 Ioan Șonelean
Vasile Bârlean	Pavel Sirbu
130 Ștefan Chliss	Timoftel Griga
Ioan Groze I. Pavel	Vasile Nagy
Ioan Groze I. Moași	Pavel Naseudean
Ioan Zegrean	Grigore Batcar
Todor Năsăudean	Ștefan Berbecar
Dumitru Năsăudean	Ioan Simlon
Ioan Morar	Pavel Simlon
Ioan Popp	Dumitru Sîngeorzan
Ioan Russ	190 Dumitru Encean
Vasile Rebrășorean	Dumitru Ursu
140 Ștefan Chepirean	Todor Nagy
Alexandru Chepirean	Alexandru Meșter
George Turc	Vasile Naseudean
Dumitru Lup	George Nagy
George Feldrhan	Dumitru Zidar
Toma Sirbu	Dumitru Șimotelcan
Iulius Sivanavici	Alexandru Archludean
George Bechis	Dumitru Simlon
Alexandru Russ	200 Vasile Bucur
Vasile Sîngeorzan	Ioan Ursu I. Girgell
150 Ioan Griga	Ioan Hopărcă
Ioan Gavrița	Zaharie Bota
Ioan Chibulcutean	Vasile Hopărcă
Vas. Chibulcutean	Pavel Prisloman
Dumitru Tocaci	Ioan Mlichici
George Rachisan	Pavel Vichi
Pavel Zegrean	Ioan Filp
Ioan Lup	Dumitru Clolner
Pavel Berbecar	210 Vasile Simlon

Comunicat de: Gr. Radu.

Lista soldaților Români din Jena (comit. Caraș-Severin) în războiu.

Vasile Dragomir, reg. 8 honv. rezerv, are 3 copii.
Luzăr Secoșan reg. 40 tunari rezv.
Adam Dragomir reg. 8 honv. rezv.
Ioan Sogor reg. 43 inf. activ.
Pavel Popescu reg. 8 honv. rezv. are 2 copii.
Dimitrie Popescu reg. 10 art. rezv. are 4 copii.
Alexă Dill reg. 43 inf. rezv. rănit în mână.
Dimitrie Dill reg. 43 inf. rezv.
Petru Boc reg. 43 inf. rezv. are 1 copil.
10 Lazăr Zgriba reg. 43 inf. rezv. are 2 copii rănit de șrapnel în picior.
Romulus Ioanovicu reg. 43 inf. rezv., bolnav.
Todor Popescu reg. 8 honv. rezv. are 2 copii prisionier.
Ioan Boja reg. 43 inf. rezv. are 1 copil, rănit în picior
Dimitrie Boja reg. 43 inf. activ.
Ilie Petruș reg. 21 honv. rezv. are 2 copii
Andrei Balint reg. 8 honv. are 3 copii.
Zachei Baiți reg. 10 art. rezv. are 1 copil.

Petru Zgriban reg. 43 inf. rezv. are 1 copil rănit în mână și în picior de tun.
Grigore Blidariu reg. 43 inf. rezv. bolnav.
20 Petru Păsulă reg. 43 inf. rezv. rănit în picior.
Dimitrie Penescu reg. 8 honv. rezv.
Ioan Mara reg. 43 inf. rezv. are 1 copil.
Ioan Bulciu reg. 43 inf. activ, rănit în spate.
George Bulciu reg. 43 inf. rezv. are 2 copii rănit în picior.
Petru Dill reg. 8 honv. rezv. are 2 copii, rănit de șrapnel în mână și piciorul stâng.
Pavel Rusu reg. 43 inf. rezv. are 2 copii prisionier.
Avram Belu reg. 43 inf. rezv. are 2 copii rănit în umăr și obraz.
George Sina reg. 10 art. activ.
Mellă Teucu reg. 8 honv. rezv. are 2 copii, rănit pentru a II-oară în față și în mână.
30 Ștefan Matula reg. 10 art. rezv. are 2 copii.
Dimitrie Teucu reg. 28 vânător. rezv.

George Budariu reg. 8 honv. rezv. are 2 copii, rănit în mână.
Solomon Budariu reg. 8 tren rezv. are 1 copil.
Iulius Boja reg. 43 rezv. are 2 copii.
Trandafil Stanciu reg. 8 tren rezv. are 1 copil
Niculae Hangean reg. 8 honv. rezv.
Rusalin Zgriban reg. 8 honv. rezv.
Petru Istvan reg. 43 inf. rezv. are 2 copii, bolnav.
Dimitrie Istvan reg. 43 inf. rezv.
40 Dimitrie Postariu reg. 43 inf. rezv.
Dimitrie Botos reg. 43 inf. rezv. bolnav.
Ioan George reg. 8 honv. rezv. are 2 copii.
Ioan Blidariu reg. 8 honv. rezv. are 1 copil.
Dănilă Blidariu reg. 43 inf. activ.
Nicolae Curtean reg. 43 inf. rezv. are 4 copii.
Apostol Curtean reg. 43 inf. rezv. prisionier.
Dimitrie Radu reg. 8 honv. rezv. are 4 copii.
Iulius Ioan reg. 8 honv. activ are 1 copil, rupt piciorul stâng.
Zaharie Frățilă reg. 43 inf. rezv. are 2 copii, rănit în grumazi.
50 Arsene Vlad reg. 8 honv. rezv. are 1 copil.
Partenie Dragomir reg. 8 honv. activ are 1 copil.
Sofron Dragomir reg. 43 inf. rezv. are 4 copii.
Dimitrie Blidariu reg. 8 honv. rezv. are 2 copii, rănit în mână.
Mellă Blidariu reg. 8 honv. rezv.
Maxim Blidariu reg. 8 honv. rezv. are 3 copii.
Iacob George reg. 8 honv. rezv. are 4 copii, prisionier.
Vasile Rovilă reg. 8 honv. rezv. are 4 copii.
Trandafir Dragomir reg. 43 inf. rezv. bolnav.
Petru Negru reg. 8 honv. rezv. are 2 copii.
60 Ioan Bovilă reg. 8 honv. rezv. are 2 copii.
Vasile Dumitru reg. 8 honv. rezv. are 3 copii.
Niculae Dumitru reg. 43 inf. rezv. are 2 copii.
Andrei Dumitru reg. 43 inf. rezv.
Pavel Radu reg. 8 honv. rezv.
Ioan Blidariu reg. 8 honv. rezv. are 2 copii.
Romulus Buga reg. 43 inf. rezv. are 1 copil.
Iulius Frățilă reg. 43 inf. rezv., rănit în mână.
Dimitrie Toma reg. 8 honv. rezv.
Ioan Vățian reg. 33 inf. rezv. are 3 copii.
70 Petru Blidariu reg. 43 inf. activ.

Aceasta e lista ostașilor duși în războiu până la 1 Decembrie st. n., mai sunt concediați acasă 5 inși și rămași acum la asentare 14, iar de altă confesiune sunt duși 8.

Iată deci că dintr'un sat mic de circa 700 suflete sunt plecați la 100 de ostași, ca să apere tronul, țara și moșia.

Jena, 6 Decembrie 1914.

Dimitrie Lupea,
paroh gr.-or. român.

S'a început expediarea „Calendarului partidului național român” pe a. 1915.

Dintre toate călindarele românești acest călindar este cel mai frumos, mai bogat, cu o mulțime de tablouri și fotografii actuale, dar în același timp Călindarul partidului este și cel mai leftin.

Pentru cele trimise sub bandă (+) Librăria nu primește răspunderea. Cine dorește să primească recomandat, să adauge la preț încă 25 fil.

Dela 4—15 ex. se trimite în pachete de poștă.

Cine comandă 10 ex. și trimite banii înainte, primește 2 ex. gratuit, adică de tot 12 ex. Cine comandă 20 ex. și plătește înainte, primește de tot 24 ex.

Pe așteptare nu putem trimite, cine dorește deci să-l aibă în casă, să trimită prețul înainte.

1—9 ex. cu rambursă nu trimitem. Dela 10 ex. în sus trimitem și cu rambursă, dar în acest caz porto poștal costă mai mult.

Deci cine dorește o podoabă a casei pentru sf. sărbători precum și o caldă mângăiere în aceste zile de groază a războiului, să-și procure acest călindar trimițând înainte prețul de 90 fil., iar pentru România 1 leu 20 bani, (aci e socotită și plata pentru poștă) la adresa: Librăria „CONCORDIA”, Arad, str. Deák Ferencz nr. 20.

Adevărată senzație a produs
reducerea prețurilor

ce o acoardă firma cu
prilejul cumpărărilor de

CRĂCIUN.

:: Se desfac cu ::

prețuri foarte reduse

cele mai noi și mai moderne

mantale de dame,

rămase din sezonul actual.

Mantale moderne vânăt
închis sau colorate, pal-
toane crull negre sau
albastre, mantale de ca-
tifea și caracül, blănuri
pentru dame, paltoane
pentru fetițe și copii, cos-
tumuri, jupoane (bluze) și
neglige-uri, blănuri, gule-
re cu blană și manșoane.

Filiale: Becicherecul-mare,
Chichinda-mare.

RADÓ GYULA

prăvălie de galanterii în

ARAD.

:: TELEFON: 238. ::

REICHENBERG JAKAB

BLANAR.

Magazin principal în BUDAPESTA,
strada Hajó nr 16—18; sucursală:
strada Dohány nr. 1/b.

Primește spre păstrare pe vară haine de iarnă.
Principiul meu e serviciu prompt, prețuri foarte
moderate — Comandele din provincă se exe-
cută prompt. — Străfomări se execută cu pre-
țuri foarte convenabile. — Toate lucrurile se
execută în atelierul meu. — Paltoane cu blană
se execută după cel mai nou croiu. (E 2306-12)

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1906.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

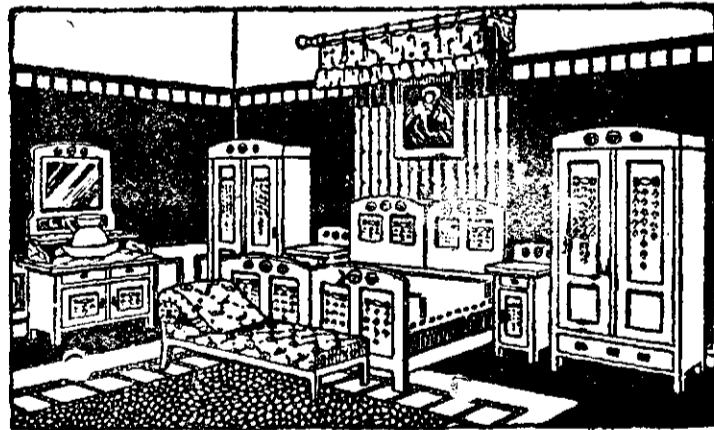
Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara- Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a
clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție
de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a
întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o
lature fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire
CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe
rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu
găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai
plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel
că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr.
patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor
de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu
ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —
Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VÂRȘET. strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Verseez).

Pregătește mobilele cele mai moderne
și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piano excelente, co-
voare, perdele, țesături foarte fine și
mașini de cusut. — (Sa 118)

HOTEL „BOULEVARD“

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914.
Este situat în cel mai cercetat și mai
frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă.
60 camere elegante moderne. Incalzire
centrală, electricitate, apă caldă și rece,
lift, garaj p. automobile, automobil la fie-
care tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserici și alte feluri de clădiri.
Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și
MODERN în cadrul de ARAMĂ și PLUMB, cu
prețuri convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.
(Rn 1929—60).

**CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC
ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA**

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI ARAD, STR. ZRINYI NRUL 11a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: *mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee*, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de *opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru băneli și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitări de logodnă, cununie și pentru petreceri*. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA”, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinele de toate materiile nefolositoare care sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică incuierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgâreluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgăleli etc.

O sticlă costă 50 fill., 6 sticle deodată 2.50 fill., 12 sticle 5 coroane.
Efectul purgativei de fier „LAXA”, va fi permanentă dacă deodată folosim

„Regenolul” (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soru de morburi de stomac și intestine precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1.20 fill.-ri.
Originalul „Laxa” și „Regenolul” se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőszyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL” la ce e de recomandat să fie cu atenție! (Sa 572)

T :: :: INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN „TRANSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1-5.

„ :: :: (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premiul recunoscut de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328.12
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5.755.858.27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	{ foc	144.436.366.—
	{ viață	12.067.702.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.696.458.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, strada Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate la achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239—52)